

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/523
KARAR NO : 2025/610
KARAR TR : 13/10/2025

ÖZET: Uluslararası koruma başvuru sahibi kimlik belgesi bulunan davacının, resmi kayıtlarda yer alan isminin, gündelik hayatta kullandığı isimle değiştirilmesi istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : F. A.
Davalı : Denizli Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü
Vekili : Av. F. Ç. A.
Davalı : Merkezefendi Kaymakamlığı İlçe Nüfus Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, İran uyruklu olup Türkiye'de uluslararası koruma kimliği ile yasal olarak ikamet ettiğini, sosyal çevresinde A. ismiyle tanındığını, F. ismini kullanmadığını, sosyal ismi ile resmi isminin farklı olması nedeniyle, resmi kurumlar nezdinde zorluk yaşadığını, bu durumun kendisini kötü hissetmesine sebep olduğunu ileri sürerek, isim değişikliği talebinin kabulü ile F. olan adının, A. olarak değiştirilmesi, nüfus müdürlüğü ile il göç idaresi müdürlüğü tarafından tutulan kimlik bilgilerinin buna göre düzeltilmesi ve yeni düzenlenen kimlik belgesinin tarafına verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Denizli 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 06/03/2025 tarih ve E.2025/17, K.2025/49 sayılı kararı** ile, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle 6100 sayılı Kanun'un 14/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca davanın usulden reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GEREKÇE:

Dosya kapsamında yapılan incelemede Uluslararası Koruma Başvuru sahibi davacının isim değişikliği talebinde bulunduğu, davacının Türk vatandaşı olmadığı, uluslararası Koruma Başvuru sahibi olduğu davacıya ilgili kurum tarafından Uluslararası Koruma Başvuru sahibi kimlik belgesi verildiği, bu yapılan işlemin idari işlem niteliğinde olduğu, bu nedenle davacının isim değişikliği talebinin idari nitelikte yapılacak bir işlemle akıbet kazanacağı anlaşılarak eldeki davanın yasal olarak idari yargı alanında görülmesi gerektiğine kanaat edilmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu(HMK)'nın 14/1-c maddesinde "Mahkemenin görevli olması" şeklinde hüküm altına alınan dava şartının yokluğu nedeniyle, 6100 sayılı HMK'nın 115/2. Maddesi gereğince, DAVANIN USULDEN REDDİNE, Mahkememizin GÖREVSİZLİĞİNE,

2. Görevsizlik kararı kesinleştikten sonra, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Yasası'nın 20/1. Maddesinde belirtilen iki (2) haftalık süre içinde, taraflardan birinin talebi halinde, dava dosyasının davayı bakmaya görevli DENİZLİ İDARE MAHKEMESİNE gönderilmesine, yargılama gideri, harç, vekalet ücretleri, gider avansı vb. Hususların 6100 sayılı HMK'nın 331/2. maddesi gereğince görevli mahkemece değerlendirilmesine..."

3. Davacının talebi üzerine, adli yargı dava dosyası Denizli 2. İdare Mahkemesine gönderilmiştir.

B. İdari Yargıda

4. Denizli 2. İdare Mahkemesi 25/06/2025 tarih ve E.2025/732, E.2025/958 sayılı kararı ile, Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesinin 21/01/2014 tarih ve 160 sayılı kararı gereğince işbu dosyanın, Denizli 1. İdare Mahkemesine tevzi edilmesi gerekirken sehven Mahkemeleri esasına kaydedildiği anlaşıldığından, dosya esas kaydının kapatılarak dava dosyasının Denizli 1. İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

5. **Denizli 1. İdare Mahkemesi 05/09/2025 tarih ve E.2025/785 sayılı kararı** ile, açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, mahkemelerinin görevli olmadığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, işin incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden, davacı tarafından "F." olan isminin "A." olarak değiştirilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde açılan davada Denizli 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 06/03/2025 tarih ve E:2025/17, K:2025/49 sayılı kararıyla "davanın görev yönünden reddine ve dosyanın görevli Denizli İdare Mahkemesine gönderilmesine" karar verildiği; dosyanın gönderilmesi üzerine kayda alınarak Denizli 2. İdare Mahkemesine tevzi edildiği; Denizli 2. İdare Mahkemesinin 25/06/2025 tarih ve E:2025/732, K:2025/958 sayılı kararıyla dosya esas kaydının kapatılarak dosyanın Mahkememize gönderilmesi üzerine Mahkememiz E:2025/785 sayılı esasına kaydedildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda, ilgili idarelerce davacının menşe ülkesindeki bilgilerine göre kayıt tutulduğu, ülkemizde tutulan kalıtlarla davacının menşe ülkesindeki kayıtlar arasında farklılık bulunmadığı, davacının kimlik bilgilerinin yanlış kaydedilmesinden kaynaklanan bir hatanın düzeltilmesinin talep edilmediği, bilakis davacının menşe ülkesindeki kayıtlarla uyumlu olan isminin, Türkiye'de A. olarak tanındığından bahisle A. olarak değiştirilmesinin talep edildiği, bu haliyle davanın konusunun nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin olduğu, 5490 sayılı Yasanın 36. maddesindeki nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin davaların asliye hukuk mahkemesinde görüleceğine ilişkin hüküm karşısında, açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, mahkememizin görevli olmadığı sonucuna varılmış, 2247 Sayılı Yasanın 19. maddesi uyarınca görevli mahkemenin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulması gerekmektedir..."

6. Denizli 1. İdare Mahkemesi tarafından 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli ve idari yargı dava dosyalarının asılları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından

açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.."

8. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar."

9. 5490 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"...

-Aile: Aynı soydan olup, bir aile sıra numarası altında kayıtlı olan kişiler ile onların eş ve çocuklarını,

-Dayanak belgesi: Aile kütüğüne işlenen nüfus olaylarının dayanağı olan form, tutanak, mahkeme kararı, noter senedi, doğum veya ölüm raporu gibi resmî belgeler ile bunların yedeklerini,

- Nüfus kaydı: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgileri,

- Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumlarda değişiklik meydana getiren olayı,

- Nüfus hizmetleri: Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri,

- Yabancılar kütüğü: Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,

- Değerli kâğıtlar: Kimlik kartını, uluslararası aile cüzdanını ve mavi kartı,

..."

10. 5490 sayılı Kanun'un "Yabancıların kayıtlarının tutulması" başlıklı 8. maddesi şöyledir:

"(Başlığı ile Birlikte Değişik:18/10/2018-7148/32 md.)

(1) 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye, bunları yabancılar kütüğüne kaydetmeye ve herhangi bir işlem sebebiyle Türkiye'de bir kamu kurumuna veya dış temsilciliklerimize müracaat eden yabancılara, talep etmeleri hâlinde yabancı kimlik numarası (YKN) vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır.

(2) Yabancı kimlik numarasının geçerlilik süresi, başvuru esnasında ve sonrasında istenilecek belgeler ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

11. 5490 sayılı Kanun'un "Kayıt düzeltilmesi" başlıklı 35. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir."

12. 5490 sayılı Kanun'un "Nüfus davaları" başlıklı 36. maddesi şöyledir:

"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin

bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (...) nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

b) (Değişik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."

13. 5490 sayılı Kanun'un "Maddi hatalar" başlıklı 38. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun 7 nci maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır."

14. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları ... düzenlemektir."

15. 6458 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde belirtilen bazı tanımlar şöyledir:

"...

ı) Göç: Yabancıların, yasal yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını ve Türkiye'den çıkışını ifade eden düzenli göç ile yabancıların yasa dışı yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını, Türkiye'den çıkışını ve Türkiye'de izinsiz çalışmasını ifade eden düzensiz göçü ve uluslararası korumayı,

...

r) Uluslararası koruma: Mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüsünü,

...

ü) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,

v) Yabancı kimlik numarası: 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını,

..."

16. 6458 sayılı Kanun'un "Uluslararası koruma başvuru sahibi kimlik belgesi" başlıklı 76. maddesi şöyledir:

"(1) Kayıt işlemleri tamamlanan başvuru sahibine ve varsa birlikte geldiği aile üyelerine, uluslararası koruma talebinde bulunduğunu belirten ve yabancı kimlik numarasını içeren Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Kimlik Belgesi düzenlenir. (Değişik cümle:6/12/2019-7196/83 md.) Kimlik belgesinin geçerlilik süresi ile uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.

(2) (Mülga:6/12/2019-7196/83 md.)

(3) Kimlik belgesinin şekli ve içeriği Genel Müdürlükçe belirlenir.

(4) Kimlik belgesi, hiçbir harca tabi olmayıp ikamet izni yerine geçer."

B. Yargı Kararı

17. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun, Bölge idare mahkemesi kararları arasındaki aykırılığın giderilmesine yönelik 15/06/2022 tarihli ve E.2022/30, K.2022/39 sayılı kararıyla, geçici koruma kimlik belgelerinde yer alan kayıtların düzeltilmesi talebiyle yapılan başvuruların reddine ilişkin işlemlere karşı açılacak davalarda, idari yargı merciilerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır. Söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyumsuzluğa ışık tutacak gerekçesi şöyledir:

"...5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca, dayanak belgelerindeki bilgilerin kayıtlara işlenmesi sırasında yapılmış bir maddi hata söz konusu değilse; nüfus kütüğünün herhangi bir kaydında düzeltme veya değişikliğin, kesinleşmiş mahkeme kararı ile yapılacağı, nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının ise, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmi dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılacağı, söz konusu davaların nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görüleceği ve karara bağlanacağı, ancak Geçici Koruma Yönetmeliği kapsamındaki yabancıların kaydının, yeterli donanımına sahip ve kayıt işlemlerinin kesintiye uğramadan tamamlanmasını sağlayacak ayrı bir yerde, kayıt usulleri ve gereklilikleri konusunda eğitim almış Göç İdaresi Genel Müdürlüğü personeli tarafından yapılacağı, anılan Yönetmeliğin 22. maddesi uyarınca, kayıt işlemleri tamamlananlara, valilikler tarafından, şekli ve içeriği Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen geçici koruma kimlik belgesi düzenleneceği, geçici koruma kimlik belgesi verilenlere, 5490 sayılı Kanun kapsamında yabancı kimlik numarası da verileceğine ilişkin kurallar karşısında, Geçici Koruma Yönetmeliği kapsamındaki yabancılar için tesis edilen geçici koruma kimlik belgelerinin 5490 sayılı Kanun ile bağlantısının sadece yabancı kimlik numaralarının verilmesi esnasında kurulduğu, bunun da, anılan belgelerdeki kayıtların düzeltilmesine yönelik taleplerin, 5490 sayılı Kanun kapsamında nüfus hizmeti olarak değerlendirilmesine imkan sağlamadığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 5490 sayılı Kanun kapsamında olmadığı anlaşılan geçici koruma kimlik belgelerinde yer alan kayıtların düzeltilmesi talebiyle yapılan başvuruların reddine ilişkin işlemlere karşı açılacak davaların, anılan Kanun'un 36. maddesinde düzenlenen nüfus davaları olarak kabul edilemeyeceği, bu davaların 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde belirtilen dava türlerinden olduğu, dolayısıyla söz konusu uyumsuzluğun görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 13/10/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin başka bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyumsuzluğunun esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, uluslararası koruma başvuru sahibi kimlik belgesi bulunan davacının, resmi kayıtlarda yer alan isminin gündelik hayatta kullandığı isimle değiştirilmesi istemiyle açılmıştır.

21. Somut olayda, davacının talebinin nüfus kütüklerindeki kayıtların düzeltilmesine yönelik olmadığı, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 76. maddesi uyarınca düzenlenen ve nüfus kütüğüyle ilgisi bulunmayan bilgilerin düzeltilmesine yönelik olduğu, bu yönüyle talebin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında nüfus hizmeti olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı görülmektedir.

22. Bu durumda, 5490 sayılı Kanun kapsamında olmadığı anlaşılan ve 6458 sayılı Kanun kapsamında düzenlenen kimlik belgelerinde yer alan kayıtların düzeltilmesi talebiyle açılan davanın, nüfus davası olarak kabul edilemeyeceği, bu davanın 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde belirtilen dava türlerinden olması nedeniyle, uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Denizli 1. İdare Mahkemesinin 05/09/2025 tarih ve E.2025/785 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Denizli 1. İdare Mahkemesinin 05/09/2025 tarih ve E.2025/785 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

13/10/2025 tarihinde, Üyeler Eyüp SARICALAR ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava, uluslararası koruma başvuru sahibi kimlik belgesi bulunan davacının resmi kayıtlarda yer alan isminin gündelik hayatta kullandığı isimle değiştirilmesi istemiyle açılmıştır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunun, "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; "Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları İle Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usul hükümlerini kapsar.", "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinde, ",s)Nüfus hizmetleri; Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri, ... çç) Yabancılar kütüğü; Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü, ... ifade eder", "Yabancıların kayıtlarının tutulması" başlıklı 8. maddesinde, "(1) 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye, bunları yabancılar kütüğüne kaydetmeye ve herhangi bir işlem sebebiyle Türkiye'de bir kamu kurumuna veya dış temsilciliklerimize müracaat eden yabancılara, talep etmeleri hâlinde yabancı kimlik numarası (YKN) vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır. (2) Yabancı kimlik numarasının geçerlilik süresi, başvuru esnasında ve sonrasında istenilecek belgeler ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.", "Nüfus Davaları" başlıklı 36. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde; "(1) Mahkeme kararı İle yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usüllere uyulur; a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar İle İlgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır, b) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden İstenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde İse eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir, c) Tespit davaları, kaydın İptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder. (2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça İncelenip sonuçlandırılır." hükmüne yer verilmiştir.

6458 sayılı Yabancılar Ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 3. maddesinde "Yabancı kimlik numarası; 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını, İfade eder." tanımı yer almaktadır.

20/10/2006 tarih ve 26325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye'de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmeliğin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının; Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli yabancılara mahsus ikamet tezkeresi alan yabancıların kimlik bilgilerinin ve beyan edecekleri nüfus olaylarının yabancılar kütüğünde tutulmasına İlişkin esas ve usulleri düzenlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Yönetmeliğin, Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli ikamet eden yabancıların kayıtlarının tutulmasına ilişkin yabancılar kütüğünün ve bu kütüğe yazılacak bilgilere dayanak olan belgelerden meydana gelen özel kütüklerin oluşturulmasına ve düzenlenmesine İlişkin hükümleri kapsadığı; "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinin (f) bendinde, "Nüfus olayı : Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlat edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumda değişiklik meydana getiren olayı ifade edeceği; "Maddi hataların düzeltilmesi" başlıklı 21 .maddesinin 2.fıkrasında, Kütüğe kayıtlı kişilerin kimlik bilgilerinin ilgili kişi veya emniyet makamlarınca yanlış olduğunun bildirilmesi halinde, yanlış olan kimlik bilgilerinin nüfus mevzuatının öngördüğü usule göre yabancılar veri giriş formu ile düzeltileceği hükmü yer almaktadır.

22.10.2014 tarih ve 29153 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Geçici Koruma Yönetmeliği'nin; "Sevk merkezlerinde yapılacak ilk işlemler" başlıklı 19. maddesinde, "(1) Sevk merkezlerinde, geçici koruma amacıyla ülkemize gelen yabancıların kimlik tespiti ve kayıt

işlemleri, Genel Müdürlük tarafından yapılır. ...", "Geçici koruma kimlik belgesi" başlıklı 22. maddesinde "(1) Kayıt işlemleri tamamlananlara, valilikler tarafından geçici koruma kimlik belgesi düzenlenir. 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamına girenlere geçici koruma kimlik belgesi verilmez, verilmişse iptal edilir. (2) Geçici koruma kimlik belgesi verilenlere, 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında yabancı kimlik numarası da verilir. 3) Geçici koruma kimlik belgesinin şekli ve içeriği Genel Müdürlük tarafından belirlenir, bu belge süreli veya süresiz olarak hiçbir ücrete tabi olmaksızın düzenlenir. (4) Geçici koruma kimlik belgesinin yıpranması ya da kaybedilmesi durumunda ilgiliden açıklama istenir ve bu durum kayıt altına alınır. Belgenin yıpranması halinde belge iptal edilir. Yıpranan ya da kaybedilen belgenin yerine yenisi düzenlenir. (5) Geçici korumanın sona ermesi halinde geçici koruma kimlik belgesi geçerliliğini kaybeder ve yabancından geri alınır", "Hizmetler" başlıklı 26. maddesinde, "... (3) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar, geçici koruma kimlik belgeleriyle elektronik haberleşme hizmeti dâhil diğer hizmetler için abonelik sözleşmesi yapabilir." hükmü; "İş piyasasına erişim hizmetleri" başlıklı 29. maddesinde, "(1) Geçici korunanların çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar. Bakanlığın görüşü alınarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca belirlenir. (2) Geçici koruma kimlik belgesine sahip olanlar, Cumhurbaşkanınca belirlenecek sektörlerde, iş kollarında ve coğrafi alanlarda (il, ilçe veya köylerde) çalışma izni almak için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına başvurabilir." hükmü yer almaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacının İran uyruklu olduğu, 6458 sayılı Kanun kapsamında geçici koruma statüsünde ülkemize giriş yaptığı, 6458 sayılı Kanun kapsamındaki yabancılara 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancı kimlik numarası verileceği, bunlar için yabancılar kütüğünün tutulacağı; yabancıların adresleri, nüfus kayıtları ile yabancı kimlik bilgilerinin emniyet ve asayiş, çalışma hayatı, eğitim ve sağlık gibi pek çok alanda kullanılıyor olmasının kamu düzeni, sağlığı ve güvenliği açısından hassas bir durum meydana getirdiği, yabancıların kayıtlarına ilişkin hata ve düzeltmelerin basit bir kayıt düzeltme olarak ele alınması halinde kamu düzeni, sağlığı ve güvenliği açısından sakıncalar oluşabileceği gibi Türkiye'de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelikte de, nüfus olaylarında yapılacak düzeltmeler konusunda uygulanacak usul hususunda 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'na atıf yapıldığı da dikkate alındığında, 5490 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca, kimlik kaydının düzeltilmesine ilişkin işbu uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerleri görevli olduğundan idari yargı yerlerini görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz

Üye
Eyüp SARICALAR

Üye
Ahmet ARSLAN

